

Kanton Bern
Canton de Berne

Дитячий садок у німецькомовній частині кантону Берн

Інформація для батьків

Elterninformationen zum Kinderarten Ukrainisch

Bildungs- und Kulturdirektion

2 Дитячий садок у німецькомовній частині кантону Берн

Інформація для батьків

Зміст

Шановні батьки!	3
Ласкаво просимо до дитячого садка!.....	4
Цілі та форми навчання	6
Допомога та підтримка у розвитку дітей	8
Взаємодія батьків та педагогів	9
Організація роботи дитячого садка.....	11
Догляд за дітьми та їх здоров'я	14
Керівництво школи, компетентні органи та служби	15

Impressum

Herausgeberin und Copyright:
Bildungs- und Kulturdirektion
Amt für Kindergarten, Volksschule und Beratung
akvb.bkd@be.ch

Auflage 2022

Шановні батьки!

Після того, як вашій дитині виповниться чотири роки, вона почне в серпні відвідувати дитячий садок. Відвідування дитячого садка стане для вас та вашої дитини важливою подією.

Будучи батьками, ви можете зробити відвідування вашою дитиною дитячого садка комфортнішим та підтримувати її протягом усього подальшого шкільного шляху. Заохочуйте дитину виконувати самостійно якнайбільше різноманітних завдань. Тим самим ви зміцните її почуття власної гідності, допоможете їй стати самостійною і полегшите для неї відвідування дитячого садка на початках, а також допоможете їй влитися у великий колектив.

У цій брошурі ми зібрали всю важливу інформацію про дитячий садок, яка допоможе вам краще розібратися у всіх питаннях, пов'язаних з його відвідуванням.

Ми бажаємо вам і вашій дитині успішного вступу до дитячого садка, а також щасливого та захоплюючого часу в дитячому садку!

Управління освіти та культури

У деяких комунах допускається повне та часткове (з розподілом за віковими групами) спільне навчання дітей, які відвідують дитячий садок, з дітьми, що ходять до першого та другого класів (Basisstufe або Cycle élémentaire).

4 Дитячий садок у німецькомовній частині кантону Берн

Інформація для батьків

Ласкаво просимо до дитячого садка!

Вступ до дитячого садка

Eintritt in den Kindergarten

Відвідуючи дитячий садок, ваша дитина відкриє для себе щось нове в навколишньому світі, в ігровому середовищі, отримає корисні навички. У дитячому садку ваша дитина увіллється в колектив, учасники якого відрізняються один від одного за рівнем розвитку, перевагами, рідною мовою, а також у соціальному та культурному плані.

У дитячому садку діти створюють колективне середовище, в якому вони можуть гратися один з одним і вчитися одне в одного. Тут ваша дитина матиме можливість відкривати для себе щось нове, експериментувати та творити. Завдяки різнобічному підходу, використовуючи всі органи чуття, дитина отримає можливість формувати уявлення про предметно-просторове середовище.

Вихователь-педагог дитячого садка

Lehrperson für den Kindergarten

За організацію виховної та навчальної роботи групи дітей віком від чотирьох до шести років відповідає вихователь-педагог дитячого садка. Залежно кількості дітей у групі, і навіть їх вікової категорії, у групі може працювати другий педагог чи помічник педагога.

Вихователь-педагог дитячого садка підтримує дітей та допомагає їм, а також працює з ними індивідуально з урахуванням рівня їх розвитку, здібностей та інтересів. Він дає дітям стимул, відповідним чином організовує навчальний процес, складає план занять та надає їм ігровий та навчальний матеріал, що сприяє набуттю нового досвіду, його розвитку та навчанню.

Тут ваша дитина матиме можливість відкривати для себе щось нове, експериментувати та творити. Завдяки різнобічному підходу, використовуючи всі органи чуття, дитина отримає можливість формувати уявлення про предметно-просторове середовище.

6 Дитячий садок у німецькомовній частині кантону Берн

Інформація для батьків

Цілі та форми навчання

План навчання

Lehrplan 21

Організація навчання в дитячому садку реалізується на основі Плану навчання 21. Починаючи від дитячого садка й аж до 9-го класу план навчання служить педагогам як путівник, який допомагає їм у плануванні навчального процесу.

Гра та навчання

Spielen und Lernen

Однією з найважливіших форм навчання у дитячому садку є гра. Граючи, діти відкривають для себе власні шляхи навчання, яким вони будуть слідувати. Адже гра розвиває посидючість, дає навички, поглиблює знання, ставить нові цілі, а також пропонує можливості їх реалізації.

Приміщення дитячого садка має весь необхідний ігровий інвентар, а також навчальні матеріали для організації ігрового та навчального процесу. Діти можуть щодня обирати для себе щось нове. Дитину спонукають до участі в навчальних іграх, які вона, можливо, сама не обрала б.

Засноване на інтересах дитини супутнє навчання у дитячому садку стає більш цілеспрямованим та систематичним у повсякденних та ігрових ситуаціях. Щоразу дітям стає дедалі легше виконувати завдання і справлятися з поставленими завданнями.

Колективне навчання

Voneinander Lernen

У групі дитячого садка діти вчаться один в одного та один з одним. Тут вони дізнаються, що необхідно дотримуватися правил. Вони вчаться як правильно поводитися у різних ситуаціях і як пристосовувати свої інтереси до інтересів інших учасників дитячого колективу. Вони вчаться висловлювати своє невдоволення, відстоювати свою думку, а також знаходити рішення у конфліктних ситуаціях. Все це сприяє розвитку їх соціальних навичок та умінь.

Особистісний розвиток

Persönliche Entwicklung

У дитячому садку, окрім соціальних, діти також розвивають свої особистісні навички та вміння. Тут їх привчають до самостійності, вчать брати на себе колективну відповідальність і прищеплюють їм почуття ефективності своїх дій. Це сприяє зміцненню впевненості у собі. Діти вчать зосереджуватися на цілі та контролювати власні емоції. Вони також вчать сприймати свої почуття та діяти ситуативно. Це допомагає їм розвивати впевненість у своїх здібностях і навичках, щоб вони могли гідно їх цінувати.

Основи набуття елементарних навичок

Grundlagen für den Erwerb von Kulturtechniken

У дитячому садку діти вчать висловлювати свою точку зору та спілкуватися один з одним, ділитися своїми переживаннями та слухати одне одного. Все це сприяє розвитку у дітей мовних навичок та розширенню їх словникового запасу.

На заняттях діти вчать читати та писати, вимовляти слова по складах та краще їх сприймати за допомогою віршів та пісень. Під час занять вони також розвивають свої рухові вміння та навички, здібності до образного мислення та формують своє уявлення про простір та форми.

Завдяки різноманітним математичним іграм діти пізнають взаємозв'язки та закономірності.

У дитячому садку, окрім соціальних, діти розвивають свої особистісні навички та вміння. Тут їх привчають до самостійності, вчать брати на себе колективну відповідальність і прищеплюють їм почуття ефективності своїх дій.

8 Дитячий садок у німецькомовній частині кантону Берн

Інформація для батьків

Допомога та підтримка у розвитку дітей

Підтримка та стимулювання

Unterstützen und fördern

Діти наділені різними передумовами для розвитку, здібностями та досвідом, із якими вони починають своє навчання у дитячому садку. Вихователь-педагог дитячого садка визначає рівень розвитку дітей, спостерігаючи за ними та спілкуючись з батьками. Він розпізнає сильні сторони, обдарування та інтереси дітей, а також визначає їх слабкі сторони. Як наслідок, він краще розуміє переживання дітей та їх розумові здібності, й на цій основі планує та вибудовує свою роботу з ними.

Додаткова підтримка

Zusätzliche Unterstützung

Дітям, яким для загального розвитку потрібна додаткова підтримка, дитячий садок надає цілеспрямовану допомогу та дає додаткові імпульси розвитку. Попередньо порадившись із батьками, для додаткової роботи з дітьми може бути визначений логопед або фахівець із розвитку моторики.

Німецька як друга мова

Deutsch als Zweitsprache

Діти, для яких німецька не є рідною мовою, приходять у дитячий садок із певним досвідом та словниковим запасом, які тісно взаємопов'язані з їхньою основною мовою. Багатомовні діти можуть скористатися в дитячому садку пропозиціями щодо навчання, за допомогою яких вони можуть отримати цілеспрямовану підтримку у вивченні німецької мови. На початковій стадії відвідування дитячого садка вашій дитині буде набагато простіше, якщо вона з самого початку розумітиме мову навчання, і якщо нею її розумітимуть педагог та інші учасники дитячого колективу.

Чим швидше ваша дитина почне говорити німецькою, розуміти її, тим простіше їй буде вивчати її у дитячому садку. Таким чином, у вашої дитини повинна бути можливість принаймні за один рік до вступу до дитячого садка регулярно чути німецьку мову і спілкуватися нею. Навички спілкування та сприйняття німецької мови можна відточувати, наприклад, в ігровій групі, групі подовженого дня при дитячому садку або із сусідськими дітьми.

Взаємодія батьків та педагогів

Взаємодія

Zusammenarbeit

Взаємний обмін інформацією з вихователем-педагогом дитячого садка та керівництвом школи сприяє оптимальному розвитку вашої дитини та є обов'язковим для батьків.

До дитячого садка готовий!

Fit für den Kindergarten

Вихователь-педагог дитячого садка зустрічається з батьками на початку навчального року для того, щоб домовитись про надійну взаємодію.

У перший день відвідування під час знайомства з дитячим садком та педагогом у вашої дитини формується перше довірче ставлення до нового.

У брошурі «До дитячого садка готовий!», а також на сторінці www.bkd.be.ch/fit-fuer-den-kindergarten ви знайдете корисні поради про те, яку підтримку ви можете надати своїй дитині для її розвитку та успішного початку відвідування дитячого садка.

Взаємний обмін інформацією

Gegenseitige Information

Завдяки регулярному взаємному обміну інформацією та регулярним бесідам прояснюються очікування та задаються цілі. У дитячому садку діти поведуться інакше, ніж удома. Батьки та педагоги обмінюються спостереженнями та досвідом, щоб краще розуміти дітей та, тим самим, надавати їм необхідну допомогу та підтримку.

Вихователь-педагог вчасно та регулярно інформує вас про організацію роботи в дитячому садку.

Дитячий садок підтримує вас у питаннях виховання та освіти вашої дитини. Якщо вам потрібна додаткова інформація або у вас є питання щодо роботи дитячого садка або розвитку вашої дитини, просимо звертатися до класного вихователя вашої дитини.

10 Дитячий садок у німецькомовній частині кантону Берн

Інформація для батьків

Різні форми взаємодії

Verschiedene Formen der Zusammenarbeit

Вихователь-педагог дитячого садка може вибрати одну з кількох можливих форм взаємодії з батьками (наприклад, батьківські збори, інформаційний лист для батьків, бесіда за круглим столом, різноманітні заходи для дітей та батьків, які організовує дитячий садок).

На різних заходах у дитячому садку, а також під час бесід батьки та педагоги можуть дізнатися один про одного більше та налагодити взаємні довірчі стосунки.

Бесіди з батьками

Gespräche

Ініціатором таких бесід можуть виступити як вихователь-педагог дитячого садка, так і батьки, які ставлять запитання, обмінюються інформацією та думками.

Розмова із батьками

Standortgespräch

Вихователь-педагог дитячого садка проводить одну бесіду з батьками на рік. Під час такої бесіди педагог та батьки обмінюються своїми спостереженнями, обговорюють розвиток, успіхи в навчанні, поведінку, особисті та соціальні навички та вміння дитини.

Усі обговорювані з батьками під час бесіди теми вихователь-педагог дитячого садка зазначає у наданому Управлінням освіти протоколі (зазначає теми у запропонованому переліку). У цьому протоколі педагог може робити нотатки з використанням ключових слів. Такий заповнений протокол потім долучається до папки з документами, у якій надалі зберігатимуться шкільні атестати успішності.

Відвідування

Besuche

Відвідування батьками дитячого садка за погодженням з вихователем вітається вихователями.

Завдяки регулярному взаємному обміну інформацією та регулярним бесідам прояснюються очікування та задаються цілі.

Організація роботи дитячого садка

Дитячий садок як частина обов'язкової школи

Kindergarten als Teil der Volksschule

Дитячий садок є самостійною частиною одинадцятирічної обов'язкової школи, навчання у якій безкоштовне. Як правило, навчання у ньому триває два роки. Кожна дитина, яка досягла до 31-го липня чотирьох років, вступає у серпні до дитячого садка. Визначальним фактором на час вступу є вік дитини.

Батьки можуть записати свою дитину, виходячи з її рівня розвитку, у перший клас дитячого садка на рік пізніше. Якщо ви бажаєте скористатися цією можливістю, вкажіть це у вашому бланку заяви, наданому вам за місцем проживання. Керівництво школи охоче надасть вам необхідну підтримку для ухвалення правильного рішення. Корисні поради ви можете отримати під час бесіди з педагогом з питань виховання, педіатром, а також на батьківських зборах.

Час, що проводиться у дитячому садку

Kindergartenzeit

Кількість уроків на тиждень (тривалість одного заняття 45 хвилин) залежить від кількості шкільних тижнів у році за місцем вашого проживання. Для навчального плану тривалістю 38 шкільних тижнів на рік кількість уроків становить від 23 до 26 на тиждень, а для навчального плану тривалістю 39 шкільних тижнів – від 22 до 25 уроків на тиждень.

Скорочення навчального часу на першому році відвідування дитячого садка

Reduktion der Unterrichtszeit

Упродовж першого року навчання у дитячому садку ваша дитина може відвідувати заняття у скороченій формі. Якщо ви зацікавлені у цьому, повідомте про ваше рішення керівництву школи у момент подання заяви. Навчальний час не може бути скорочено більше ніж на третину. Мета скорочення полягає в тому, щоб поступово підготувати вашу дитину до повного навчального дня.

Рішення про організацію та складання розкладу занять у скороченій формі приймає керівництво школи.

12 Дитячий садок у німецькомовній частині кантону Берн

Інформація для батьків

Відвідуваність

Besuch des Unterrichts

Діти відвідують дитячий садок регулярно з понеділка по п'ятницю, згідно з розкладом. Заняття у першій половині дня починаються і закінчуються у той самий час, як і в школі (фіксований час навчання). Один або два рази на тиждень проводяться заняття у другій половині дня.

Батьки повинні стежити за тим, щоб їхні діти добре висипалися перед заняттями. Уважно поставитися слід також до одягу своєї дитини як для уроків, так і для особливих заходів, наприклад, групових екскурсій.

Шлях до дитячого садка

Kindergartenweg

Поза уроками, а також по дорозі до дитячого садка або з дитячого садка батьки несуть відповідальність за своїх дітей. Коли ви відводите свою дитину в дитячий садок, навчіть її запам'ятовувати дорогу по орієнтирах, щоб надалі вона могла самостійно добиратися до дитячого садка і додому.

Короткострокова відсутність у школі з поважної причини

Absenzen

Повідомте вихователя-педагога про передбачувану відсутність дитини завчасно (наприклад, через хворобу або через нещасний випадок, що стався з дитиною або членом її сім'ї, у зв'язку з переїздом у нову квартиру або відвідуванням дитячого або зубного лікаря). Вам слід повідомити про відсутність не пізніше початку занять. Якщо ваша дитина захворіла, наприклад, у неї піднялася температура або з'явилася нудота, вона повинна залишатися вдома до повного одужання.

Звільнення від занять на тривалий період

Dispensationen

Для отримання дозволу на звільнення від занять слід подати письмове клопотання на ім'я керівництва школи із зазначенням причини за чотири тижні до відомої дати. Діти можуть бути звільнені від занять з таких причин, як святкування великих релігійних свят, важливі події у житті сім'ї, відвідування курсу рідної мови та культури (HSK).

Відсутність протягом половини дня

Freie Halbtage

Ваша дитина має право п'ять разів на рік бути відсутньою на заняттях у дитячому садку половину дня. У такі дні дитина може бути відсутня на заняттях у дитячому садку без зазначення причин. Про своє бажання дозволити дитині бути відсутньою півдня необхідно заздалегідь сповістити класного вихователя. Відсутність протягом половини дня може бути дозволена по одному разу протягом усього року, або ви можете скористатися нею відразу за один раз.

Перехід до першого класу першого ступеня обов'язкової школи

Übertritt in das 1. Schuljahr der Primarstufe

Після двох років відвідування дитячого садка всі діти переходять до першого класу першого ступеня обов'язкової школи. Як виняток і, насамперед, залежно від рівня розвитку дитини, діти можуть розпочати відвідування школи на один рік раніше чи пізніше. У такій ситуації керівництво школи виносить рішення щодо шкільного розвитку вашої дитини за дорученням вихователя-педагога дитячого садка та за погодженням з батьками.

Вихователі-педагоги дитячого садка працюють разом із вчителями першого класу першого ступеня обов'язкової школи. Спільні проєкти та дні відвідування батьками дитячого садка допомагають дітям краще підготуватися до першого ступеня обов'язкової школи.

14 Дитячий садок у німецькомовній частині кантону Берн

Інформація для батьків

Догляд за дітьми та їх здоров'я

Школа подовженого дня

Tagesschule

На додаток до дитячого садка та школи у багатьох комунах існує школа подовженого дня. Вона пропонує батькам послуги з нагляду за дітьми рано-вранці, в обідній час (включаючи обіднє харчування) і в другій половині дня після закінчення занять у дитячому садку. Відвідування школи подовженого дня здійснюється на добровільній основі. Батьки переймають частину вартості послуг з нагляду за дітьми відповідно до розміру їхнього заробітку, а також оплачують обід.

Про пропозиції школи подовженого дня у вашій комуні вас проінформує керівництво школи. Загальну інформацію про школи подовженого дня ви знайдете на сайті:

www.be.ch/schulergaenzende-angebote

Детальну інформацію про послуги з нагляду за дітьми поза сім'єю (група подовженого дня при дитячому садку, послуги няні, тощо) ви знайдете на сайті:

www.fambe.sites.be.ch

Медичний огляд

Ärztliche Untersuchung

Лікарський медичний огляд вашої дитини в дитячому садку, а також стоматологічний контроль стану її зубів лікарем-стоматологом мають обов'язковий характер і проводяться безкоштовно.

Лікар проінформує батьків про результати огляду, якщо потрібне лікування. Вартість цього лікування батьки оплачують самостійно.

Керівництво школи, компетентні органи та служби

Керівництво школи

Schulleitung

Керівництво школи відповідає за навчальну та господарську частину школи та дитячого садка. З усіх організаційних питань та проблем, які не вдається вирішити з вихователем-педагогом дитсадка, прохання звертатися до керівництва школи.

Комунальний орган

Gemeindebehörde

Комунальний орган несе відповідальність за те, щоб діти відвідували дитячий садок відповідно до кантонального законодавства та приписів вашої комуни.

Шкільна інспекція

Schulinspektorat

Відповідальність за проведення кантональної інспекції в обов'язковій школі несе регіональна шкільна інспекція.

Консультаційні пункти з питань виховання дітей

Erziehungsberatungsstellen

Кантональний консультаційний пункт з питань виховання дітей вашого регіону проводить консультації батьків за наявності особливостей розвитку вашої дитини, а також з окремих питань, пов'язаних з вихованням:

www.be.ch/erziehungsberatung

Детальнішу інформацію про обов'язкову школу ви знайдете на сайті:

www.be.ch/volksschule

